

**Rigsombudsmanden
på Færøerne**

oversættelse ved MFH

Lagmandens Olajtale 2010

Hr. formand.

Der er snart gået to år, siden denne koalition mellem Sambandspartiet, Folkeflokken og Socialdemokratiet tiltrådte. Disse to år har den største økonomiske krise siden 30'erne ramt verden.

Herhjemme har vi også været berørt af verdenskrisen. Aktiviteten i erhvervene er faldet, arbejdsledigheden er steget, og Færøerne har oplevet den største tilbagegang siden krisen i 90'erne.

De senere år har vores samfund oplevet stor vækst, og de offentlige udgifter er steget meget. Men pludselig er vi nødt til at omstille os til en ny økonomisk virkelighed. Landskassens underskud er øget. Der er ikke balance mellem indtægter og udgifter, først og fremmest fordi vi har reduceret bloktilskuddet og givet skattelettelser, uden at tilsvarende besparelser er gennemført, eller nye indtægter er tilvejebragt.

Landsstyret lagde med den samme vægt på at sikre, at vi skulle komme så smertefrit gennem krisen som muligt. Færøerne blev omfattet af bankpakkerne, og koalitionen udformede Olajpakken. Vi har gennemført aktivitetsskabende tiltag, og vi er gået i gang med at rationalisere driften og at gennemføre strukturændringer, som skal sikre en stærk økonomi.

Mange vanskelige, men dog nødvendige afgørelser er truffet, og endnu flere debatteret i det offentlige rum. Det har skabt uro – også i det politiske system. Men i et oprørt hav er det uansvarligt at slippe roret. Sejlene skal stryges, men det er mod og ansvarsbevidsthed, der bærer et samfund gennem krisetider, og skal vi føre samfundet bort fra den farefulde kurs, må alle parter tage ansvaret på sine skuldre.

Bedre er den hjælpende hånd end den straffende tunge. Jeg har derfor og vil fortsat række hånden ud til samarbejde, også med oppositionen. Tunge åretag ligger foran os, og vanskelige afgørelser må tages ved forhandlingsbordet. Men vi kommer ikke i mål, hvis vi kun er i stand til at påvise, hvor der ikke kan spares, eller hvor nye indtægter ikke kan komme fra. Og enighed opnås ikke, uden at sluge nogle bitre piller.

Hr. formand.

Lagtinget vedtog enstemmigt bevillingsrammen for 2011, og der er bred enighed om det overordnede budget for de kommende år. Det viser styrke og beslutsomhed. Jeg vil derfor benytte lejligheden til at takke både koalition og opposition for at have set alvoren og vist ansvar i disse tider.

Landsstyremedlemmerne har nu fået klar besked fra et enigt Lagting om, hvor mange penge, de hver i sær har at råde over.

Det er lykkedes os at vende udviklingen den rette vej. Der er flere tegn på, at tilbagegangen er gået i stå, og at det langsomt går fremad. Landskassens indtægter er steget med 4,8 procent de først seks måneder i år sammenlignet med i fjor. Arbejdsløsheden er faldende, og den nyeste konjunkturundersøgelse viser, at erhvervslivet og borgerne ser lysere på fremtiden.

I den nyeste vurdering fra ratinginstitutionen Moody's fastholder vores økonomi sit gode skudsmål. Årsagen er netop vores plan om at skabe balance mellem indtægter og udgifter, og at landets myndigheder har vist, at de kan gennemføre nødvendige tiltag i krisetider.

Økonomien bliver vedvarende mere diversificeret. Den offentlige gæld er lille og Landsbanken har god likviditet. Store formuer er placeret i fonde, bl.a. hos ALS, og det er sandsynligt, at rigsfællesskabet også er en garanti for, at Færøerne i en vanskelig gældssituation kan overholde sine forpligtigelser i forhold til kreditorerne. Vurderingen viser, at omverdenen har tillid til den færøske økonomi.

Vi vil fortsætte med den forsigtige økonomiske politik, som både reducerer gælden og sætter gang i samfundshjulene.

Landsstyret er gået i gang med at udarbejde en langsigtet investeringsplan. Boliglånefonden går i august ud på boligmarkedet med tilbud om billige energilån. Disse lån ydes til reparationer og ombygninger af privatboliger. Tiltaget vil øge aktiviteten, reducere olieforbruget og forbedre handelsbalancen.

Flere store samfundsinvesteringer, som koalitionen satte sig for at fremme, er gået i gang. Man er gået i gang med et uddannelsescenter ved Marknagil, man fortsætter med at udbygge Landssygehuset, og arbejdet med at forlænge landingsbanen i lufthavnen er allerede begyndt. Aftale er indgået med P/F Skálafjarðartunnilin, og går det som forventet, bliver det muligt at køre under Tangafjorden i 2016.

Der har været megen uro på grund af merforbruget, der har været i den offentlige administration. Landsstyret har fået styr på merforbruget, og tallene viser, at det samlede merforbrug er reduceret fra 125 mio. kr. i 2008 ned til 22 mio. kr. i 2009.

Landets driftsomkostninger er og bliver reduceret, og indtægtsgrundlaget bliver udvidet, bl.a. ved at fastsætte grønne afgifter og ressourceafgifter. Skal vi være i stand til at udvikle serviceniveauet, må vi få mere for mindre. I efteråret går man derfor i gang med at forberede en vurdering af strukturen i den offentlige, som et enigt Lagting traf beslutning om i foråret.

Hr. formand

Vejen ud af krisen kan blive hård, men det er os, der vælger hvilken vej, vi tager. Vi har valget mellem at reducere velfærden eller gennemføre forandringer, så vi får en mere rationel drift og bedre tjenester. Vi har valget mellem at bryde op på ny og blive en mere deltagende aktør i verdenssamfundet eller at lade stå til.

Vi har valget mellem at gøre kagen større eller at bruge al energien på at dele den.

Vi skal skabe erhvervsrammer i verdensklasse, der kan tiltrække investorer og gøre erhvervslivet konkurrencedygtigt på verdensmarkedet. Kernen i erhvervspolitikken er at give erhvervene frihed til at skabe sine aktiviteter, samtidig med at det offentlige sikrer nødvendigt tilsyn og lovgivning.

Der sigtes mod at have regelsæt, som følger internationale standarder, så det er let for færøske virksomheder at virke i udlandet og for udenlandske virksomheder at virke på Færøerne. Målet er at have en administration, hvor virksomheder på få steder kan ordne sine forhold hurtigt. FAS og Skibstilsynet er lagt sammen, så al administration af søerhvervsområdet er lagt sammen under en institution, og man vil gå i gang med at etablere anden erhvervsmæssig administration på lignende måde.

Færøske virksomheder er generelt små i international sammenhæng, og derfor er mulighederne for udvikling begrænsede. Derfor er det nødvendigt, at landet støtter op om forskning, udvikling og markedsføring ude i verden, således at nytænkning i eksisterende erhverv og iværksætternes mod kan bære frugt.

Landsstyret og erhvervslivet har sammen udarbejdet en vækstplan med tiltag, som skal skabe arbejdspladser og flere indtægter til samfundet. Planen blev lagt frem i vinter, og flere af tiltagene er allerede sat i værk.

Det er lykkedes at fastsætte rammer for opdrætserhvervet, der har været med til at skabe stor fremgang og vækst. Dette har reddet værdien af den færøske eksport for et sammenbrud. En af de største udfordringer for vækst er de begrænsede antal områder til opdræt. Landsstyret er derfor, sammen med Fiskaaling, gået i gang med et forsøgsprojekt med opdræt på åbent hav.

Vi har etableret en udviklingsordning, så iværksættere kan få rådgivning og søge om støtte på alle niveauer fra ide til produktion. En portal bliver udviklet, som skal vise vej til både rådgivning og økonomiske støtte, og der arbejdes med at skabe et investeringsmiljø rundt omkring på Færøerne i samarbejde med kommuner, erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner.

***

Forskning er udviklingsgrundlaget for udvikling og vækst.

Færøerne er endelig blevet omfattet af FP7 forskningssamarbejdet i EU, og landsstyret har sat sig for at oprette en forskningspark på Debesartrøð. Parken skal kunne anvendes af virksomheder, iværksættere og offentlige institutioner. I øjeblikket lægger videnskabsrådet sidste hånd på et forslag til forskningspolitik, således at vores forskningsmuligheder bliver udnyttet på bedste måde.

Genbanken er kommet godt i gang. Der er interesse i verden omkring os for at anvende banken, og i efteråret bliver der afholdt et arbejdsseminar for at markedsføre og undersøge mulighederne for genforskning på Færøerne.

Tiltagene, som landsstyret har gennemført for at øge interessen for FAS, har været vellykkede. Siden 1. maj i 2008 er 18 nye skibe registreret, og tonnagetallet er øget med cirka 90%.

Færøerne bliver markedsført som investeringsland. Det bliver gjort ved at deltage i investeringsmøder og ved at henvende sig direkte til investorer.

Desværre må vi erkende, at turistbranchen har været i tilbagegang de senere år. Derfor er der i tre år sat flere penge af til at markedsføre Færøerne som turistland. Pengene bliver anvendt i samarbejde med erhvervet til at arrangere reklametiltag på fokusmarkederne i Danmark, England, Tyskland og Italien.

***

Eksportråd bliver oprettet med henblik på at udvikle eksporten. De danske ordninger for Eksportrådet og Vækstfonden bliver sat i kraft på Færøerne.

Forsøg med udbud inden for det offentlige har været begrænsede. Dette bliver nu ændret. Nye udbudsregler bliver udarbejdet for at få større konkurrence og ligeværdige muligheder for erhvervslivet.

Apoteksvæsenet bliver omorganiseret, så myndigheden og den erhvervsmæssige del bliver adskilt. Erhvervsmæssig medicinproduktion og salg skal drives uden om landskassen. Udvidelser fremmes, og produktionen bliver udviklet for at kunne fortsætte med at yde medicin til hjemmemarkedet og for at kunne producere til eksport.

Der er indgået aftale med den danske regering, som giver færøske forsikringselskaber mulighed for at udvide virksomheden til det danske marked. Hoyvíksaftalen giver adgang til det islandske marked, og næste skridt er at få aftaler i stand med Grønland og Norge og siden med EU.

For få dage siden satte en af de mest avancerede boreplatforme i verden bore i den færøske undergrund, kun 7 sømil fra oliefund på den anden side af grænsen. Vi venter nu med spænding efter resultatet.

Siden den første udbudsrunde med henblik på at lede efter kulbrinte for snart 10 år siden, synes interessen for det færøske område at være kølet en smule af. Kulbrinteloven er derfor ændret og gjort mere smidig, så det er muligt at løfte pludselig opstået interesse for et særligt område og at give tilladelse hurtigt udenfor de normale udbudsrunder.

På landbrugsområdet bliver ændringer gennemført for at styrke landbruget. Landbrugsfonden bliver omstruktureret, så mulighederne for at yde finansiering bliver forbedret. Midlerne i fonden på 173 mio. kr. skal i nogle år overgå til konto, som alle fæstere kan søge fra – også dem, der ingen fæstekonto har. Fæstere kan derfor søge om finansiering til udbygninger, forbedringer og ny opdyrkning.

Hr. formand.

Vores økonomi er grundlagt på samhandel med omverdenen.

Et af hovedmålene for koalitionen er at skabe en ny europapolitik, som har til formål at få Færøerne og Europa til at nærme sig hinanden i nyt og tættere samarbejde.

For at få klarhed, og ikke kun gætte, blev der nedsat en ekspertgruppe for at undersøge, hvilke muligheder der findes. I foråret fremlagde gruppen en betænkning, og en arbejdsplan, der beskriver

formål og forhandlingstilgang, bliver fremlagt til politisk behandling i efteråret. En af mulighederne er at udvide de aftaler med EU, som er i kraft – enten ved en aftale, der dækker over alle fire friheder, eller særlige aftaler for hvert enkelt område.

Men skal vi nå målet, er den første betingelse, at der er bred politisk enighed om kursen. Den anden betingelse er, at Danmark som en del af rigsfællesskabet og EU-medlem støtter os i processen. På rigsmødet i sommer afgav den danske statsminister mig løfte om fuld støtte til processen.

Færøerne bliver snart omfattet af det fælles europæiske samarbejde om luftfart. Da bliver det frit for færøske luftfartsselskaber at flyve på det europæiske fastland, ligesom europæiske luftfartsselskaber frit kan beflyve Færøerne. I

Hr. formand.

Fiskerierhvervet har været grundstenen under vores økonomi i mere end 100 år. Skal den fortsat være det i fremtiden, må vi ændre rammerne, så erhvervet får bedre mulighed for at udnytte havets ressourcer.

Bæredygtig fangst er ikke længere et valg, men en betingelse, hvis vi overhovedet skal blive accepteret i det internationale samfund. Det er ikke blot et spørgsmål om rådgivning fra Havstovan og ICES. For det er også brugeren, som afgør, om han vil købe fisk, der ikke er godkendt som fanget på bæredygtig vis.

Antal fiskedage bliver reduceret for i højere grad at imødekomme biologernes anbefalinger og for at få international godkendelse af vores fiskeri. Lemmetrawlere, som hidtil har fisket frit, bliver omfattet af fiskedageordningen. Tre nye trawlfri områder er fastlagt for at beskytte sejynglen, og eksisterende fredninger bliver revurderet.

De senere år har der hovedsagelig været sammenhæng mellem fiskeriet ved Færøerne og biologernes anbefalinger, fordi en stor del af de tildelte fiskedage ikke er udnyttet.

***

Det pelagiske fiskeri og filetskibene har haft stor fremgang de senere år med store investeringer og gode indtægter. Det går værre for bundfiskeriet ved Færøerne, der som helhed ikke har kastet tilstrækkelig af sig. Selvom enkelte virksomheder har haft gode resultater, har den traditionsbundne fiskeproduktion på land som helhed ikke givet et afkast de seneste mange år.

Vi må gøre os klart, at vi ikke løser problemerne i hovederhvervet ved at yde økonomiske støtte, hverken på havet eller på land. Tværtimod må vi give erhvervet større frihed til at etablere sig indenfor fornuftige rammer, som stimulerer modernisering og værditilvækst.

Kvoten af blåvilling er ændret fra fælleskvoter til egenkvoter, der giver erhvervet bedre mulighed for at udnytte og få mere ud af fangsten. Fangstkapaciteten bliver regnet anderledes nu, så det bliver lettere at forny flåden, og der bliver lagt op for muligheden for at forarbejde og værdiforøge fisken ombord.

I januar 2011 bliver indtægtssikringen for fiskerne overdraget til arbejdsmarkedets parter at administrere og finansiere.

Forslaget om at revurdere lovgivningen for fiskerierhvervet med hensyn til brugspligt af fiskerettigheder, omsættelighed og muligheden for udlændinge til at foretage investeringer i fiskerierhvervet, er afsluttet. Bliver de politiske partier lige så samarbejdsvillige i dette tilfælde, som de har været i arbejdet med klimaaftalen og med at få en ny pensionsordning på plads, forventer jeg, at vi får skabt en kvalificeret fiskerierhvervspolitik, der kan sikre landet større og mere stabile indtægter.

***

Færøerne er aktive i det internationale fiskerisamarbejde, hvor vi sikrer os flere rettigheder. Vi har sikret os tilladelse til at fiske 1200 tons torsk ved Flemish Cap. I fjor var Færøerne med til at etablere en international organisation for fiskeri i internationalt farvand i det sydlige Stillehav, hvor vi fik tildelt 62.000 tons hestemakrel.

Færøerne bør fortsat kræve større andel i kyststatsaftalen om makrel i nordhavet. Vi vurderer, at de fem procent, der er tildelt os, ikke længere er korrekt fordelt, fordi alt tyder på, at makrel i større grad end tidligere er til stede og gyder i færøsk farvand. I år fastsætter vi derfor vores egen kvote op til 85.000 tons, som svarer til 15 procent af den totale tilladte fangst. Havstovan er ligeledes gået i gang med at tilvejebringe videnskabeligt bevis for mængden af makrel i det færøske område. Forhandlingerne bliver genoptaget med det formål at få en større andel i 2011.

En fiskerination som Færøerne må have et tilstrækkeligt beredskab. Derfor bliver der arbejdet med at forbedre beredskabsordningen. Der er opstået tvivl i forbindelse med helikopterberedskabet, og i øjeblikket er der forhandlinger med Atlantic Airways om en ny midlertidig aftale. I den forbindelse er det planen, at vi i fremtiden har to lige gode redningshelikoptere, og at den ene helikopter altid er til rådighed for beredskabet.

Hr. formand

Vi skal tage større ansvar på energi- og miljøområdet.

Strengere regler for bunkring er sat i kraft, og ny bekendtgørelse om spildevand er fastsat, som skal sikre renere åer og bække. Fra 2015 bliver det ikke tilladt at udlede kloakker i søer og åer. I efteråret bliver havmiljøloven ændret, så bøderne til dem, der forurener havet, øges væsentligt.

I efteråret i fjor vedtog Lagtinget enstemmigt at reducere udledningen af drivhusgasser med mindst 20 procent frem til 2020. Selvom det endnu ikke er lykkedes verdenssamfundet at indgå en bindende aftale om CO₂-udledning, er det vores hensigt at fremme vores plan på klimaområdet.

Nyt landsbyggereglement, der bl.a. fastsætter krav til isolering, bliver efter planen sat i kraft næste år, og nyordningen af Boliglånefonden vil ansprende borgerne til at foretage forbedringer, som kan reducere olieforbruget og CO₂-udledningen.

Målet er, at 75 procent af el-produktionen skal komme fra vedvarende energikilder i 2020. Der bliver arbejdet målrettet med at øge el-produktionen fra vind og vand, og en arbejdsgruppe er nedsat

med henblik på at afgive konkrete bud på, hvordan samfundet kan baseres på vedvarende energikilder. Der bliver arbejdet med et forsøgsprojekt med elbiler i samarbejde med Nærværket, og ude i verden synes interessen stor for at bruge Færøerne som forsøgsområde til elbiler.

Hr. formand

Et godt uddannelsessystem er nødvendigt for at stå sig godt i international konkurrence. Landsstyret lægger derfor stor vægt på, at flest mulige af vores unge får en god uddannelse – enten bogligt eller erhvervsmæssig.

Jeg glædes over, at koalitionen og oppositionen har stået sammen om at prioritere uddannelsesområdet, selvom vi har været nødt til at holde igen på næsten alle områder. Ekstra penge bliver afsat, så alle egnede ansøgere kommer ind på ungdomsuddannelser og på Fróðskaparsetrið (Universitetet), der aldrig tidligere har fået så mange ansøgere som i år.

Vi har sat flere udviklingstiltag indenfor folkeskolen i gang. Flere timer er bevilliget til begynderundervisningen, og dobbeltlærerordningen i første og anden klasse har nu fungeret i to år. Lærerne er for det meste positive overfor ordningen, og det bliver spændende at se, om resultaterne bliver bedre, når disse elever kommer til deres første landsprøve i 4. klasse.

Arbejdet med at revidere og sammensætte elevplanerne på folkeskole- og ungdomsuddannelsesområdet er kommet godt på vej. Målet er sammenhængende elevplaner fra folkeskolen til højere uddannelser og at fastsætte, hvad elever skal kunne på hvert trin i uddannelsessystemet. Det skal sikre, at skiftet mellem de enkelte trin bliver lettere, så vi får flere unge gennem uddannelsessystemet.

Skibsfører- og maskinmesteruddannelserne bliver nu etableret som bacheloruddannelser og lagt under Fróðskaparsetrið. Lærerskolen og Sygeplejerskolen er lagt sammen med Fróðskaparsetrið.

Ny madvareuddannelse er etableret i Klaksvík.

Målet er at udvide udbuddet af uddannelser og mulighederne for fjernstudier.

Den store elevtilgang medfører, at det bliver nødvendigt at omlægge studiestøtten. En arbejdsgruppe er gået i gang med at lave forslag til ændringer i denne ordning.

Hr. formand

Skolebogsfonden, Landscentret for uddannelsesmidler og IT-afdelingen er lagt sammen, og landets museer bliver lagt sammen under Færøernes Nationalmuseum til efteråret. Alle efteruddannelser bliver samlet på Fróðskapersetrið, og planen er at placere ungdomsuddannelserne i to centre.

I olajpakken var der lagt op til strukturændringer i folkeskolen ved bl.a. at lægge små skoleklasser sammen, også på tværs af kommunegrænser. Denne plan bliver nu koordineret sammen med kommunesammenlægningerne. Vi må gøre os klart, at vi anvender forholdsvis flere penge til at drive vores folkeskole end vores nabolande. Skal vi have folkeskolen for samme kronetal de kommende år, står vi med valget mellem at lægge små skoler sammen i større enheder eller at sænke niveauet.

Hr. formand.

Kulturen er grundstenen under vores identitet. Kulturen beriger tilværelsen, udvikler skaberkraften og skaber værdier, der ikke kan gøres op i kroner og ører.

Samarbejdet mellem kunstnere og vores uddannelsessystem skal fortsætte. Det stimulerer de skabende fag i skolesystemet og udvikler kunstnerne. Planen er at give Kulturfonden større kulturpolitisk rolle, og at den skal administrere flere støttebevillinger. I foråret 2011 bliver der en generaldebat om vores fremtidige kulturpolitik.

Landsstyret har bibeholdt bevillingen til eliteidrætten, som er 600.000 kr., så vores fremmeste idrætsfolk får bedre vilkår at arbejde under.

Nyt sprognævn bliver nedsat i det kommende år, og forberedelserne til en færøsk ophavsretslov bliver nu udarbejdet. Public Service aftalen bliver indgået med Kringvarpið (Færøernes Radio og TV), hvor man bl.a. lægger vægt på materiale til børn og unge på færøsk, og døvetolkningen bliver styrket.

Hr. formand

Kommunerne bliver nu lagt sammen i syv enheder, så de bliver i stand til at løfte fremtidige udfordringer, yde borgerne tilfredsstillende tilbud og skabe rammer for vækst.

Ældreområdet bliver lagt ud til kommunerne 1. januar 2013, og den 1. august 2013 bliver folkeskolen overdraget til kommunal administration. For at alle kommuner skal være i stand til at finansiere nye sagsområder, bliver forholdet mellem lands- og kommuneskat reguleret, og en solidarisk udligningsordning bliver sat i værk.

Hr. formand

Et godt samfund er et samfund, som sikrer lige muligheder og støtter dem, som har behov for hjælp og får dem på fode igen.

Arbejdet med at udarbejde en ny forsorgslov er gået i gang. Loven skal være tilpasset det færøske samfund. Det skal være mere klart, hvilke rettigheder og pligter borgeren har, sådan at han, alt efter behov, får den nødvendige hjælp. Den ny forsorgslov er et nødvendigt værktøj til fornuftig styring af udgifterne.

Første skridt, der drejer sig om hjælpemidler, trådte i kraft 1. april i år. Næste skridt er at revidere ordningerne, der har betydning for at gøre arbejdsmarkedet mere rumligt, som f. eks. ordningerne med revalidering og beskyttede stillinger.

Bevillingerne til socialområdet er øget meget de senere år. Derfor må vi prioritere dem, som trænger mest og tilpasse vores ydelser og tjenester, så arbejdskraften og det økonomiske grundlag bliver anvendt så godt som muligt.

Vi har øget egenbetalingen til bofællesskaber, så betalingen her er mere i overensstemmelse med det, folk betaler for at bo på plejehjem. Vi har reduceret støtten til medicin til dem, der ikke har brug for så meget medicin. Vi påtænker at pålægge en vis egenbetaling på høreapparater, og vi overvejer at anvende nogle af de ny plejehjemspladser til folk, der nu bor under dårlige forhold. På denne måde bliver det billigere at drive og bedre for de bofolk, der flytter ind på de nye plejehjem.

Landsstyret arbejder med at organisere plejehjem, bofællesskaber og hjemmeplejen rundt omkring i landet i ældreplejeområder, som bliver etableret under én ledelse med fælles visitation og optagelsesudvalg. Det vil gøre ordningen enklere, end den er i dag, hvor hvert hjem har sit eget optagelsesudvalg. For de ældre betyder det, at det bliver en og samme dør ind i ældreplejen. Hvert område vil have egen registrering og ikke, som nu, flere forskellige, og ventelisterne bliver enklere og mere pålidelige.

Skal vi føre en effektiv ældrepolitik, er det nødvendigt, at vi får et retvisende billede af forholdene for de ældre. Derfor tog landsstyret skridt til en levilkårsundersøgelse for at få at vide, hvad pensionister selv mener om deres situation. Undersøgelsen er færdig og bliver snart fremlagt. Resultaterne viser, at så at sige alle pensionister alt taget i betragtning er tilfredse med deres tilværelse. Ni af ti pensionister opfatter sin økonomiske situation som god, og sundhedstilstanden er nogenlunde hos de fleste.

***

Området for børn og unge er omorganiseret, så vi bedre får hjulpet børn og familier med særlige behov. Ordningerne og tilbudene bliver gjort så smidige, at behovet, der ændres med tiden, kan blive tilfredsstillet så godt som muligt.

I mange år har vi sendt børn og unge med særlige behov ud af landet. Det er ikke værdigt for børnene og deres forældre, og ej heller for os som samfund. Derfor bliver det igangsat at udvikle specialviden og oprette flere tilbud på Færøerne.

Den ny psykiatrilov blev sat i kraft seneste efterår. Den hjælper på retstilstanden for psykisk syge i forbindelse med frihedsberøvelse og behandling, og den sikrer, at patienterne i så høj grad som muligt, får indvirkning på egne forhold.

I foråret blev den ny værgemålslov sat i kraft. Den sikrer, at værgemål altid bliver tilpasset efter behov, så umyndiggørelsen ikke bliver mere omfattende end nødvendigt.

Der er enighed mellem koalition og opposition om en ny pensionsordning. Alle, som har muligheden, skal betale til egen pension, men det offentlige sikrer dem, der ikke har haft muligheden for at spare op til sin egen pension. Omstruktureringen bliver foretaget over et åremål, så borgeren og arbejdsmarkedet får mulighed for at omstille sig. Modregningen i pensionen bliver ændret, så det kan betale sig for pensionister at have indtægt som tilskud til pensionen.

Hr. formand

Sygehusene skal koordineres, så vi får et sammenhængende sundhedsvæsen med tre sygehuse. Dobbeltfunktioner skal afskaffes ved at samordne opgaver og tjenester. Dette skulle være oplagt, nu vi har udbygget vores infrastruktur for store beløb, hvilket har medført, at afstanden i den største del

af landet ikke er større end i en storby. Faglig uenighed og lokalpolitik må ikke få lov til at hindre denne målsætning.

Kommunelægeordningen bliver omorganiseret, og det er nødvendigt med ændringer, hvis ordningen ikke skal falde fra hinanden. I øjeblikket er kun 18 af 32 kommunelægestillinger besat. Derudover er halvdelen af de kommunelæger, som er ansat i stillinger, over 60 år. Omorganiseringen betyder, at man går bort fra de gamle lægeområder til færre sundhedsområder, hvor kommunelægerne bliver samlet i større enheder. Andre sundhedsfaglige faggrupper bliver tilknyttet, så forebyggende aktiviteter og behandling af personer med kroniske sygdomme bliver styrket.

Den nye sundhedsforsikring blev etableret 1. januar, og i foråret blev nye regler om tilskud til medicin sat i kraft. De er udformet således, at desto større udgifterne til medicin er, desto større tilskud. Det betyder, at borgere, som bruger meget medicin, betaler forholdsvis mindre end dem, der bruger lidt medicin. Børn og ældre kommer ikke til at betale mere end 1190 kroner om året, og alle andre aldrig mere end 1600 kroner.

Første kræftprojekt for Færøerne blev afsluttet i fjor, og en del af planen er allerede sat i værk. Den beskriver det eksisterende niveau indenfor kræftbehandlingen og kommer med anbefalinger til tiltag med henblik på bedre om forebyggelse, undersøgelse, behandling og opfølgning.

Årene 2009 og 2010 blev kaldt bevægelsesår, og 2011 bliver kostår. Offentlige myndigheder skal ikke råde over, hvordan folk lever deres liv, med det er vigtigt, at vi som samfund opfordrer folk til at leve et sundt liv. Nærværket har i samarbejde med kommunerne i Tórshavn og på Nordstreymoy stået for tilbud om aktiviteter til ældre. Erfaringerne er gode, og derfor bliver tilbuddet udvidet til hele landet.

Hr. formand

Olaj er billedet på samlingskraften – båndene, som knytter os færingers sammen. Gennem århundreder er vi kommet sammen til sjov og alvor. Og gennem tiderne har vi færingers i fællesskab tjent til livets ophold og bygget land.

Fællesskabsfølelsen er grundstenen under vores samfund, vores nation og vort demokrati.

Færøerne har været en del af et rigsfællesskab i mere end 600 år. Et fællesskab, som ejer sin del af, at det er lykkedes os færingers et bygge land. Ethvert samarbejde må dog følge tiden, og ethvert samarbejde må udvikles. Men vil vi ændre vores statsretslige forhold i fremtiden, skal det være med respekt for begge parter og under klare forudsætninger og processer.

Forslaget til forfatning, der blev fremlagt i foråret, bortfalder nu til Olaj. Men sagen bliver taget op på ny, og det bakker jeg fuldt op om. En forfatning er grundstenen under et demokrati og skal samle nationen.

Men lad mig gøre det helt klart. Denne koalition vil ikke vedtage en forfatning, som sår tvivl om, hvorvidt Færøerne er i et rigsfællesskab med Danmark. Skal vi ændre vores statsretlige situation, skal ændringerne ikke være med grundlag i juridiske tolkninger, men være baseret på politiske afgørelser og folkets vilje.

Gode landsmænd – højagtede ting.

De seneste to år har været vanskelige, og det har flere gange været svært og udfordrende at styre mellem skærene. Vi har været i tung sø, men jeg er ikke i tvivl om, at et højtryk med bedre vejrlig er undervejs, hvis vi bærer os korrekt ad.

Med godt åretag bliver roningen lettere. Med godt samarbejde i koalitionen og godt samarbejde mellem koalition og opposition kan vi opbygge landet.

Jeg vil med dette række hånden ud til et godt og givende samarbejde i denne tingsamling.

Jeg ønsker alle en god Olaj og Guds velsignelse.

Lovkatalog - del II

Lagmandens Kontor

Sager, der planlægges fremsat i efteråret:

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om kompetence over sager og sagsområder (overtagelse af sagsområdet advokatvirksomhed)**
Med forslaget får de færøske myndigheder den lovgivende kompetence og udøvende magt inden for sagsområdet advokatvirksomhed, som hovedsagelig handler om udøvelse af advokatvirksomhed, herunder regler om godkendelse som advokat, om ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed og om god advokatskik.

Sager, der planlægges fremsat i foråret:

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om kompetence over sager og sagsområder (overtagelse af sagsområdet udlændingesager)**
Med forslaget får de færøske myndigheder den lovgivende kompetence og udøvende magt inden for sagsområdet udlændinge, som hovedsagelig omfatter opholds- og arbejdstilladelse, foruden grænsekontrol.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om kompetence over sager og sagsområder (overtagelse af sagsområderne søret, lodsvæsen, søpmærkning og fyrvæsen)**
Med forslaget får de færøske myndigheder den lovgivende kompetence og udøvende magt inden for sagsområderne søret, lodsvæsen, søpmærkning og fyrvæsen.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om kompetence over sager og sagsområder (overtagelse af sagsområdet den industrielle ejendomsret)**
Den industrielle ejendomsret drejer sig bl.a. om overtagelse af sagsområder vedrørende patentlovgivning, arbejdstageres opfindelser, logo, brugsmode, varemærke og design.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om vederlag og pension til andsstyremedlemmer mv.**
Med forslaget bliver loven revideret.

Landsstyreområdet for finansanliggender

Sager, der planlægges fremsat i efteråret:

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om fastsættelse af skat**
Med forslaget bliver skatteprocenten i fastsættelsesloven forhøjet med en procent, så landsskatteindtægterne øges. Samtidig bliver kommunerne opfordret til at reducere kommuneskatteprocenten med en procent, så de kommunale skatteindtægter reduceres. Forslaget er en del af forligsforslaget, som er indgået mellem de politiske partier vedrørende en pensionsreform.

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om arbejdsmarkedspensionsfond**
Med forslaget bliver indbetalingen til arbejdsmarkedspensionsfonden, normalt omtalt Samhaldsfasti, øget fra 1,75% til 2%. Forslaget er en del af forligsforslaget, som er indgået mellem de politiske partier vedrørende en pensionsreform.
- **Forslag til lagtingslov om regulering af folkepension**
Med forslaget bliver pensionen reguleret med den gennemsnitlige løn- og prisudvikling. Ændringen af reguleringen vil medføre, at pensionerne vil følge væsentlig bedre med økonomi- og lønudviklingen end tilfældet er nu. Forslaget er en del af forligsforslaget, som er indgået mellem de politiske partier vedrørende en pensionsreform.
- **Forslag til lagtingslov om pensionsordning**
Der henvises til de generelle bemærkninger til ændringer i folkepensionen, således som beskrevet i forslaget fra Landsstyreområdet for sociale anliggender til lagtingsloven om fastsættelse og regulering af sociale ydelser. Forslaget er en del af forligsforslaget, som er indgået mellem de politiske partier vedrørende en pensionsreform.
Bemærkning: Det er planen, at alle partier i Lagtinget fremsætter forslaget.
- **Forslag til lagtingslov om beskatning af pensioner**
Der henvises til de generelle bemærkninger vedrørende ændringer i folkepensionen, således som det er formuleret i forslaget fra Landsstyreområdet for sociale anliggender til lagtingsloven om fastsættelse og regulering af sociale ydelser. Forslaget er en del af forligsforslaget, som er indgået mellem de politiske partier vedrørende en pensionsreform.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om landsskat og kommuneskat**
Med forslaget bliver der fastsat en øvre grænse for, hvor høj en kommuneskatteprocent pensionister i kommuner med højeste skatteprocent skal betale. Forslaget er en del af forligsforslaget, som er indgået mellem de politiske partier vedrørende en pensionsreform.
- **Forslag om ikraftsættelse af bestemmelser i dobbeltbeskatningsaftale mellem Færøerne og Schweiz** (som seneste er ændret ved protokol af 21. august 2009)
Der er tale om opdatering af den eksisterende aftale med Schweiz.
- **Forslag til lagtingslov om ressourceafgift**
Med forslaget bliver der lagt skat på indtægter, der stammer fra ressourceerhvervene. Indtægten, som ressourceafgift bliver beregnet af, er den skattepligtige indtægt inden finansielle poster. Dette er forskelligt fra den almindelig aktieselskabsskat, der bliver beregnet af indtægten efter finansielle poster. Årsagen til det ændrede beskatningsmønster er den skattemæssige asymmetri, der ville opstå, hvis beskatningen havde været efter finansielle poster.
- **Forslag til lagtingslov om at forhøje selskabsskatten til 20 %, samtidig med at fordelingen mellem land og kommuner fastlåses**
Med forslaget bliver selskabsskatten forhøjet med 2 procentpoint, fra 18% til 20%. Samtidig bliver skattestrukturen ændret således, at fordelingen bliver foretaget på samme måde som rentestøtten. I den eksisterende ordning vedrørende selskabsskat får landet 70% af selskabsskatten, medens kommunerne får 30%. Dette bliver ændret til, at kommunerne fremefter får en fast procentsats af den samlede skattepligtige indtægt, dvs. med eksisterende skattesats på 18% får kommunerne 5,4% og landet 12,6 %. Ved at gennemføre denne omlægning og

forhøje selskabsskatten til 20%, bliver selskabsskatten ændret til 14,6% til landet og 5,4% til kommunerne.

- **Forslag til lagtingslov om CO₂-afgift på olieprodukter**

Med forslaget bliver en CO₂-afgift på fem øre pålagt alle olieprodukter. Punktafgiften på benzin, som i dag er 2,30 kr., bliver uændret, medens en punktafgift på 50 øre bliver pålagt autodiesel. I dag er der ingen punktafgift på autodiesel, men en brændselolieafgift på 80 øre, som ifølge dette forslag bliver reduceret til 75 øre. Samtidig bliver brændselolieafgiften for husholdninger reduceret med fem øre, således husholdningerne fremefter kommer til at betale det samme i brændselolieafgift og CO₂-afgift sammenlagt, som de i dag betaler i brændselolieafgift.

- **Forslag til lagtingslov om at ændre betalingen til barselsordningen**

Med forslaget bliver betalingen til barselsordningen ændret, således at der bliver overensstemmelse mellem indbetalinger og udbetalinger. Udbetalingen er 8,5 mio. kr. højere end indbetalingen.

Landsstyreområdet for fiskerianliggende

Sager, der planlægges fremsat i efteråret:

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om erhvervsmæssigt fiskeri**

Fastsættelse af fiskedage for fiskeåret 2010/11. Det er ligeledes planen at foretage ændringer indenfor hovedgrupper af skibe for så vidt angår fiskedageordningen og anvendelse af fiskedage sent på fiskedageåret.

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om Landbrugsfonden**

Med forslaget bliver finansieringsmuligheder og finansieringsmønstre for Landbrugsfonden ændret og ajourført.

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om landsjord**

Forskellige ændringer bliver foretaget på grund af ændringer i lagtingslov om Landbrugsfonden.

- **Forslag til lagtingslov om ændring i ”Lov om haugers styrelse og drift” (haugeloven)**

Forskellige tilpasninger bliver gjort i forhold til ændringer i lagtingslov om Landbrugsfonden.

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om brandberedskab**

Loven bliver sat ud af kraft. Ny beredskabslov bliver udarbejdet, og bestemmelserne i lagtingslov om brandberedskab, som forbliver virksomme, bliver omfattet af den ny lov om beredskab.

- **Forslag til lagtingslov om beredskab**

Lovforslaget har til formål at stadfæste ansvarsfordelingen på beredskabsområdet mellem land og kommuner og at sikre forskellige indsatsenheder nødvendige og klare rettigheder til at virke under indsats.

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov mindsteløn og dagstøtte**

Lovgivningen bliver ændret i forbindelse med, at indtægtssikring bliver overført til

arbejdsmarkedets parter at administrere.

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om månedlig mindsteindtjening**
Lovgivningen bliver ændret i forbindelse med, at indtægtsgarantien bliver overført til arbejdsmarkedets parter at administrere.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om sygeforsikring til fiskere**
Lovgivningen bliver ændret i forbindelse med, at indtægtssikringen bliver overført til arbejdsmarkedets parter at administrere.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om fiskeflådens forskudsfond**
Lovgivningen bliver ændret i forbindelse med, at indtægtssikringen bliver overført til arbejdsmarkedets parter at administrere.

Landsstyreområdet for erhvervsanliggender

Sager, der planlægges fremsat i efteråret:

- **Forslag til lagtingslov om stærkstrømsudstyr**
Forslaget har til formål generelt at ajourføre loven, således at lovgivningen bliver tilpasset forholdene på Færøerne i dag og svarer til reglerne i vore nabolande og EU-lovgivningen.
- **Forslag til lagtingslov om aktie- og anpartsselskabslov (selskabsloven)**
Dette er en ny aktie- og anpartsselskabslov, som samler aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven i en og samme lov. Forslaget moderniserer erhvervselskabsretten, bl.a. får ejerne større frihed til at afgøre, hvordan selskabet skal organiseres og styres. Dette medfører bl.a., at det bliver lettere at få udenlandske selskaber til Færøerne. Kapitalkravet til anpartsselskaber bliver reduceret fra 125.000 kr. til 80.000 kr.
- **Forslag til lagtingslov om ændringer i årsregnskabsloven, loven om erhvervsdrivende fonde, loven om særlige erhvervsdrivende virksomheder, revisorloven og forsikringsloven**
Dette er følgeændringer til den nye selskabslov.

Sager, der planlægges fremsat til foråret:

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om arbejdsmiljø**
Lovforslaget har til formål generelt at ajourføre loven, foruden at den bliver i overensstemmelse med EU-lovgivning på luftfartsområdet i forbindelse med, at Færøerne bliver omfattet af ECAA-aftalen.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om sømænd**
Formålet med forslaget er at ajourføre loven således, at loven er i overensstemmelse med ILO-konventionen fra 2006 om arbejdstiden for søfarende.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om sikkerhed til søs**
Formålet med forslaget er at opdatere loven således, at loven kommer i overensstemmelse med

ILO-konventionen fra 2006 om arbejdstiden for søfarende.

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om bemanning på skibe**
Formålet med forslaget er at opdatere loven således, at loven kommer i overensstemmelse med ILO-konventionen fra 2006 om arbejdstid for søfarende.
- **Forslag til lagtingslov om varesikkerhed**
I forbindelse med at Færøerne efter planen bliver omfattet af den europæiske luftfartskonvention (ECAA), skal Færøerne iværksætte EU-direktiv om varesikkerhed. I loven bliver bl.a. sat krav om, at varer, som bliver markedsført på Færøerne, skal være sikre at anvende.
- **Forslag til lagtingslov om køb og salg af fast ejendom**
Loven skal bidrage til gennemsigtighed, funktion og sikkerhed for brugere i forbindelse med ejendomshandler.
- **Forslag til lagtingslov om lodser**
Efter forslaget skal oprettes en tvungen lodsordning.
- **Forslag til lagtingslov om at overføre Rúsdrekkasøla Landsins virksomhed til et aktieselskab**
Formålet med lovforslaget er at give Rúsdrekkasøla Landsins passende regnskabsmæssige og finansielle rammer at fungere under svarende til virksomhedens handelsmæssig aktivitet, samtidig med at hensynet om at begrænse forbruget bliver opretholdt.
- **Forslag til lagtingslov om forbud mod at gøre forskel på grundlag af handicap i forbindelse med arbejde og ansættelse**
Forslaget er en følge af FN-konventionen om handicappedes rettigheder, som Lagtinget har tiltrådt. I forslaget bliver der sat klart forbud mod at gøre forskel på grund af handicap i forbindelse med arbejde og ansættelse.
- **Forslag til rigslovsindstilling om at sætte ny sølov i kraft for Færøerne**
Forslaget har til formål generelt at ajourføre loven, således at søloven for Færøerne svarer til lovgivningen i nabolandene.
- **Forslag til lagtingslov om jordvarmeboringer og jordvarmesystemer**
Formålet med lovforslaget er at sikre, at jordvarmeboringer og installation af jordvarmesystemer bliver foretaget under ordnede forhold under hensyntagen til brugeren, sikkerhed, miljø og bygge- og byvedtægter.

Landsstyreområdet for kulturanliggender

Sager, der planlægges fremsat i efteråret:

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om folkeskolen**
Det er planen at foretage ændringer i bestemmelser vedrørende skolestrukturen, således at strukturen svarer til de planlagte kommunesammenlægninger.

- **Forslag til lagtingslov og ændring i lagtingslov om studiestøtte**
Den store elevtilgang medfører, at det bliver nødvendigt at omstrukturere studiestøtten, bl.a. at indtægtsregulere og reducere studiestøtten på visse områder.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om radio og tv**
Der bliver tale om lovændringer, som sikrer at Rådet for handicappede bliver repræsenteret i bestyrelsen for Kringvarp Føroyar.
- **Forslag til lagtingslov om sprognævn**
Formålet er at etablere en myndighed i sprogs spørgsmål, som bl.a. udgiver færøsk retstavningsordbog.

Sager, der planlægges fremsat til foråret:

- **Forslag til lagtingslov om gymnasiale ungdomsuddannelser**
Loven bliver en rammelov om strukturen for gymnasiale ungdomsuddannelser. Loven træder i stedet for de syv love, der er gældende på området i dag. Der fastsættes, hvordan en modernisering af de gymnasiale ungdomsuddannelser skal gennemføres, og hvordan området skal organiseret.
- **Forslag til lagtingslov om ansættelse i folkekirken**
Lovforslaget indeholder bestemmelser for, hvordan præster bliver tituleret, og hvordan præster og provster bliver ansat, udover hvilke kvalifikationer der bliver stillet dem. Loven kommer tillige til at omfatte andre stillinger, som kan blive besat i folkekirken.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes Universitet)**
Der er tale om en tilpasning af loven, nu den har været gældende i to år.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om støtte til kultur og kunst m.v. og om ændring i lagtingslov om Tjóðpall Føroya (Færøernes Nationalscene) og støtte til skuespil m.v.**
Landets Kulturfonds aktiviteter bliver udvidet. Derfor bliver det nødvendigt med ændringer i følgende lagtingslove:
Ll. nr. 60, af 17/5 2005 om støtte til kultur og kunst m.v.
Ll. nr. 68, af 2/5 2003 om Tjóðpall Føroya og støtte til skuespil m.v.
Efter planen får Landets Kulturfond en større kulturpolitisk rolle og skal administrere flere støtteordninger.
- **Forslag til lagtingslov om ophavsret**
Sagsområdet ophavsret blev overtaget 1. januar 2010. Formålet er at lave en ny færøsk lov om ophavsret, der bliver sat i kraft i stedet for gældende lov.
- **Generaldebat om kulturpolitik**

Landsstyreområdet for sundhedsanliggender

Sager, der planlægges fremsat i efteråret:

- **Forslag til ændringer i lagtingslov om offentlig sygeforsikring**
Bestemmelserne om indestående i sygekasserne blev ikke afklaret i forbindelse med, at lov om offentlig sygeforsikring blev sat i kraft fra 1. januar 2010. Andre tilpasninger bliver forventeligt også foretaget i loven.
- **Forslag til lagtingslov om Apoteksvæsen**
Ny lov om Apoteksvæsenet bliver udarbejdet med det formål at give apoteket videre rammer at arbejde under, sådan som det anbefales i betænkningen om Apoteksvæsenet i fremtiden. Nyordningen vil skabe bedre forudsætninger for større dynamik indenfor apoteksvæsenet, både sundhedspolitisk og fagligt og med særlig vægt på erhvervsmæssig ekspansion, bl.a. med øget eksport for øje. Samtidig bliver Landsapotekerens opgave som tilsynsmyndighed m.v. gjort uafhængig af selve driften af apoteksvæsenet.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om at hovedrenovere, udbygge og modernisere Landssygehuset**
Formålet med ændringen i loven er hovedsagelig at give hjemmel til at sammensætte byggetrin to og tre i eksisterende langtidsplan for hovedreivering, udbygning og modernisering af Landssygehuset. Der er tale om en genfremsættelse af et forslag, som blev fremsat i Lagtinget i foråret.
- **Forslag til rigslovsindstilling om at sætte ”Lov om patientforsikring” i kraft på Færøerne**
Opdateringer skal foretages i ”Lov om patientforsikring”, som blev vedtaget i Lagtinget 29. jan. 1999, men som aldrig er bekendtgjort at være gældende. Man har ventet på Ulykkesforsikringsloven og Erstatningsansvarsloven. Disse trådte i kraft 1. januar 2010. Men danske myndigheder vurderer ikke, at ”Lov om patientforsikring” fra 1999 kan kundgøres som den er, da mange forhold er forandrede.
- **Forslag til rigslovsindstilling om at sætte ”Lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed” i kraft på Færøerne**
Loven bliver sat i kraft på Færøerne, således at de forskellige autorisationslove på sundhedsområdet bliver samlet i en lov med de seneste opdateringer.
- **Forslag til rigslovsindstilling om at sætte ”Lov om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme (Epidemiloven)” i kraft på Færøerne**
Det er nødvendigt at opdatere nuværende regelgrundlag, da nuværende lov slet ikke er opdateret til nutidens behov. For eksempel er der ikke hjemmel til at tilbageholde personer, som er under mistanke for at bære farlig smitte, og sygdomme som SARS og pandemier er slet ikke i oversigten over sygdomme. Det er ligeledes fastsat i loven, hvordan sundhedsattester skal administreres. Disse træder i stedet for rotteattesterne, som er sat ud af kraft.
- **Forslag til lagtingslov om at forbyde solarium til unge under 18 år**
Formålet med loven er at forebygge hudkræft. Væksten i antallet af personer, der har fået konstateret hudkræft, har været meget stor. I kræftbetænkningen anbefales det at forbyde solarium for unge under 18 år som led i et forebyggende tiltag. Lignende tiltag er taget i flere af vore nabolande.

Sager, der planlægges fremsat til foråret:

- **Forslag til rigslovsindstilling om at sætte ”Lov om brug mv. af radioaktive stoffer” i kraft på Færøerne**

Lovgivningen på Færøerne på området er utilstrækkelig og der blev foretaget fejl i forbindelse med ikraftsættelse af lov om brug m.v. af radioaktive stoffer på Færøerne. Loven er ikke gældende på Færøerne, selvom den står i lovregisteret, er vedtaget 14. april 1969 og er bekendtgjort i Dimmalætting 17. juli 1969. Årsagen er, at der aldrig er udskrevet en sådan kongelig anordning om ikrafttrædelse som omtalt i lovens § 7. Derfor er det nødvendigt, at dette væsentlige lovområde bliver opdateret på Færøerne.

- **Forslag til ændring i lagtingslov om Folkesundhedsråd**

Det er planen at ændre sammensætningen m.v. af Folkesundhedsrådet.

Landsstyreområdet for sociale anliggender

Sager, der planlægges fremsat i efteråret:

- **Pensionsreformen**

I forbindelse med landstyrets og den politiske følgegruppe fra Lagtingets arbejde med at gennemføre en pensionsreform, er der udarbejdet forslag til ændringer i fem love på det sociale område. Dette er lagtingslovene om social pension, om fastsættelse og regulering af sociale ydelser, om tillæggydelser til visse pensionister, offentlig forsorg og om ophold på institutioner.

- **Forslag til ændring i lagtingslov om fastsættelse og regulering af sociale ydelser**

For at overholde den økonomiske ramme for socialområdet, bliver sociale ydelser ikke reguleret i 2011.

- **Forslag til ændringer i forsorgsloven**

Udgifterne til høreapparater skal begrænses, og derfor bliver støtten til hvert høreapparat, der er købt fra privat leverandør, reduceret fra 6 til 4 tus. kr., samtidig som der fastsættes en egenbetaling på 2 tus. kr. for hvert høreapparat fra den offentlige leverandør (Landssygehuset).

- **Forslag til ændring i lagtingslov om børnebidrag til enlige forsørgere m.fl.**

Med lovændringen bliver der ikke længere hjemmel til at betale forhøjet børnebidrag i forskud. Ankenævnet for sociale sager har afgjort, at Socialforvaltningen har administreret loven forkert, når man ikke har betalt forhøjet børnebidrag i forskud. Socialforvaltningen vurderer, at det var en utiltænkt fejl, at loven i 2001 blev ændret således, at det ikke længere kun var det normale børnebidrag, der blev givet i forskud. Med ændringen bliver ordningen identisk med f.eks. ordningen i Danmark.

- **Forslag til ændring i anlægslov om opførelse af bofællesskab i Tórshavn til sindslidende**

Lagtingslov nr. 23 af 14. maj 2008 om opførelse af bofællesskab i Tórshavn til sindslidende træder ud af kraft 31. december 2010. Anlægsloven giver hjemmel til landsstyremedlemmet at igangsætte første byggetrin af to til opførelse af bofællesskab i Tórshavn til sindslidende. Det vurderes ikke, at omkostningen bliver højere, og byggeriet bliver holdt inden for rammen i den eksisterende anlægslov, som giver landsstyremedlemmet hjemmel til at anvende 16,2 mio.

kr. til formålet.

- **Forslag til ændringer i forsorgsloven**

Forslag om ændring i forsorgsloven, som fjerner forhindringen for hjemmehjælpere til at arbejde i hele hjemmeplejen, herunder også på alderdomshjem, bliver på ny lagt for Lagtinget.

- **Forslag til lagtingslov om ændring i lov om køb af IT-systemløsning til Socialforvaltningen**

Første del af systemløsningen er nu kommet så langt, at tiden er inde til at tage stilling til anden del af IT-systemløsningen til Socialforvaltningen. Med lovændringen får landsstyremedlemmet hjemmel til at påbegynde anden del af systemløsningen, som ifølge den oprindelige plan vil koste 15 mio. kr. over tre år

Sager, der planlægges fremsat i foråret:

- **Forslag til lagtingslov om magtanvendelse på institutioner**

Ny særlov bliver udarbejdet med bestemmelser om magtanvendelse på institutioner.

- **Forslag til ændring i lagtingslov om børneværn**

Loven om børneværn skal revideres, nu den har fungeret i fem år. Der bliver etableret et Børne- og ungdomsråd med repræsentanter fra foreninger og fagfolk, som vil have et vågent øje med børneområdet.

- **Lov om arbejdsfremmende tiltag**

Der er hovedsagelig tale om en revidering af ordningerne for revalidering og beskyttet arbejde, som i dag er i forsorgsloven.

- **Forslag til lagtingslov om særlige andelslejligheder**

Formålet med lovforslaget er at tilbyde et alternativ til det eksisterende private boligmarked. Der bliver sigtet efter at fortsætte efter den model, som landsstyret har udstukket, men tilpasset den praktiske og politiske virkelighed. Første skridt i den boligpolitiske plan bliver således at yde boliger til personer med særlige behov.

Landsstyreområdet for indenlandsanliggender

Sager, der planlægges fremsat i efteråret:

- **Forslag til rigslovsindstilling om at sætte ”Lov om DNA-profiler” i kraft på Færøerne**

Loven om oprettelse af et dna-profil-register trådte i kraft i Danmark i 2000. Dna-profil-registeret er et internt arbejdsregister hos politiet, som skal forbedre mulighederne for efterforskning og opklaring af lovovertrædelser, som f. eks. drab, voldtægt og blufærdighedskrænkelser mod børn, hvor gerningsmanden efter erfaringer ofte har efterladt sig biologiske spor.

- **Forslag til rigslovsindstilling om ændringer i retsplejeloven for Færøerne (kropsundersøgelse og advokatvirksomhed)**

Årsagen til, at landsstyret har bedt om at få reglerne i denne del af retsplejeloven opdateret er, at det skal være muligt at sætte ”Lov om det centrale Dna-profil-register” i kraft på Færøerne.

Der er tillige en bestemmelse, som, når sagsområdet advokatvirksomhed er overtaget, skal sikre, at advokater beskikket af den danske justitsminister, kan udføre advokatvirksomhed på Færøerne på lige fod med advokater, som er beskikket af landsstyret.

- **Forslag til lagtingslov om ændringer i Udlændingeloven i forbindelse med overtagelse af sagsområdet**
I forbindelse med, at udlændingesager og grænsekontrol skal overgå til færøsk kompetence, er det nødvendigt at foretage ændringer i udlændingeloven. Ændringerne vedrører kun myndighedsstrukturen således, at færøske myndigheder kommer ind i stedet for eksisterende danske myndigheder. Indholdsmæssigt bliver udlændingeloven i øvrigt ikke ændret. Forslaget bliver fremsat samtidig med at lagmanden fremsætter selve overtagelsesforslaget for Lagtinget.
- **Forslag til lagtingslov om indhentelse af børneattester**
Loven gør det muligt for arbejdsgivere at indhente særlige børneattester, når der er tale om medarbejdere, som arbejder med børn, der er yngre end 15 år.
- **Forslag til lagtingslov om ændring i lagtingslov om beskyttelse af havmiljøet**
Formålet med forslaget er at opnå hjemmel til at forhøje straffen for olieforurening af havmiljøet ved at forhøje størrelsen på bøderne. Derudover bliver der tilvejebragt hjemmel til at anvende administrative bødeforlæg for manglende indrapportering om olieforurening.

Sager, der planlægges fremsat til foråret:

- **Forslag til lagtingslov om våben (ny våbenlov)**
Gældende lov er lagtingslov nr. 43 af 22. maj 1969 og bekendtgørelse nr. 57 af 12. september 1969. Store samfundsmæssige ændringer den seneste menneskealder har medført, at loven bør opdateres, så den passer bedre til nutidens samfund.
- **Forslag til lagtingslov om naturbeskyttelse**
Formålet med forslaget er at sikre og etablere færøsk naturbeskyttelse med en mere aktiv og fagligt funderet administration.
- **Forslag til lagtingslov om byggeri**
Formålet med forslaget er at opnå hjemmel til at fastsætte regler om byggeri. I reglerne bliver fastsat kvalitetskrav til byggeri, krav til isolering mv.
- **Forslag til lagtingslov om kommunesammenlægning**
Formålet med forslaget er at organisere landet i syv kommunale enheder.

Landsstyreområdet for udenrigsanliggender

Sager, der planlægges fremsat i efteråret:

- **Beslutningsforslag om at foretage ændringer i NEAFC-aftalen**
Formålet er at stadfæste ændringerne, som NEAFC-medlemslandene har vedtaget at foretage i

aftalen.

Sager, der planlægges fremsat til foråret:

- **Beslutningsforslag om godkendelse af bilag til aftale om grænsedragning mellem Færøerne og Storbritannien**
Om forhandlingerne mellem Færøerne/Danmark og Storbritannien om, hvordan parterne skal håndhæve en kommende økonomisk zone (EEZ) i særområdet syd for Færøerne.
- **Beslutningsforslag om at foretage ændringer i NAFO-aftalen**
Formålet er at stadfæste ændringerne, som NAFO-medlemslandene har vedtaget at gøre i aftalen.
- **Beslutningsforslag om ophævelse af kravene om legalisering af udenlandske offentlige dokumenter (Apostillekonventionen)**
Om offentlige dokumenter, som er udgivet af en aftalepart, og som skal fremsættes offentligt i et andet land.
- **Beslutningsforslag om protokol til Forenede Nationers Børnerettighedskonvention**
Hvis Færøerne skal vedtage ny protokol til børnerettighedskonventionen (om direkte ankenulighed til FN-udvalg), og hvis Færøerne skal have repræsentant til eksaminationen med udgangspunkt i rapporten om børnerettighedskonventionen.
- **Beslutningsforslag om Stockholm Konventionen**
Om svært nedbrydelige organiske stoffer.
- **Forslag til lagtingslov om Færøernes Udenrigstjeneste**
Loven fastsætter organisatoriske forhold på det udenrigspolitiske område.
- **Redegørelse om udenrigspolitik i henhold til § 51, stk. 4 i Lagtingets forretningsorden**
Landsstyremanden fremsætter "Udenrigspolitik redegørelse" til generaldebat.
- **Forslag til lagtingslov om at sikre forholdene for færinger udsendt til udlandet**
Loven skal sikre vilkårene for udsendte personer, der beholder hjemstedsret og deres tilknytning til arbejdsmarkedet, familie og andet på Færøerne, men i begrænset periode bliver udsendt i forbindelse med humanitært arbejde, missionærvirksomhed, som repræsentant for udenrigstjenesten, videregående uddannelse, der kræver specialviden, eller på anden måde må ud af landet uden dog at være integreret i det fremmede arbejdsmarked eller blivende at have bosat sig i udlandet.